

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-Generaal
Buitenlandse Economische
Betrekkingen**

Directie Handelspolitiek &
Globalisering

Bezuidenhoutseweg 20
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070-3798911 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door

drs. G.W. Bontenbal

T 070 379 76 58

F 070 379 73 92

g.w.bontenbal@minez.nl

Datum 26 februari 2009

Betreft Vragen van de leden Peters en Van Bommel (2080909850)

Ons kenmerk

BEB/HPG / 9025852

Hierbij bied ik u, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken, de antwoorden aan op de vragen van de leden Peters (GroenLinks) en Van Bommel (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Economische Zaken over de doorvoer van militaire goederen. (Ingezonden 16 januari 2009).

1

Bent u op de hoogte van de doorvoer van militaire goederen naar Israël vanuit onder andere de Verenigde Staten, die via Schiphol plaatsvindt?¹ Is het waar dat deze leveranties niet getoetst worden aan de EU-gedragscode voor wapenexport?

Antwoord

Ja, daarvan ben ik op de hoogte. Tot september 2008 werden met enige regelmaat vanuit de Verenigde Staten met name ontstekers en onderdelen van munitie via Schiphol naar Israël verscheept. Overigens was het volume in 2008 aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren.² Naar verwachting zullen zulke verschepingen via Schiphol, na het vertrek van de vrachtluchten van de Israëlische luchtvaartmaatschappij El Al naar de luchthaven Luik per oktober 2008, in de toekomst nog zelden voorkomen.

De Nederlandse controle op de doorvoer naar Israël wijkt niet af van de controle op de doorvoer naar andere bestemmingslanden. Indien een zending afkomstig is van een EU/NAVO+ bondgenoot (d.w.z. een EU lidstaat, een NAVO-partner dan wel Australië, Nieuw Zeeland, Japan of Zwitserland) en zo'n zending aldaar al getoetst is en voorzien van een uitvoervergunning, dan doet Nederland die toetsing niet nog eens over. Is een door te voeren zending militaire goederen niet afkomstig uit of bestemd voor een EU/NAVO+ bondgenoot, dan toetsen de Nederlandse exportcontrole autoriteiten zo'n zending wel en hanteren zij daarbij het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van 8 december 2008 dat de EU-gedragscode inzake wapenexport actualiseert en vervangt.

¹ www.stopwapenhandel.org: "Weinig toezicht op wapens naar Israël"

² zie hiervoor bijvoorbeeld de overzichten die de Kamer in reactie op vragen van het toenmalige lid Karimi in 2006 ontving, Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 1890.

2

Kunt u de Kamer, al dan niet vertrouwelijk, een overzicht sturen van de inhoud, de omvang en het aantal van alle doorvoer van militaire goederen die via Nederlands grondgebied (voornamelijk Schiphol en Rotterdam) van en naar Israël zijn vervoerd in 2008? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ja. Deze gegevens gaan u hierbij toe. De doorvoergegevens over de eerste helft van 2008 zijn klaar voor publicatie en worden op de website www.exportcontrole.ez.nl geplaatst. Ook in de ruwe gegevens over de tweede helft 2008 kon gericht worden gezocht op de eindbestemming Israël.

Meldingen (doorvoer naar Israel 2008)

Datum	Nr / melding ³	Hoeveelh eid	Goederen	Land van herkomst	Land van bestemming	haven luchthaven
15-05-2008	27743579	7750	Ontstekers	VS	Israël	Schiphol
06-02-2008	27559972	2537500	Slaghoedjes	VS	Israël	Schiphol
07-05-2008	27735878	6000	Rook/traangasgranaten	VS	Israël	Schiphol
15-05-2008	27746330	6	Ontstekers	VS	Israël	Schiphol
27-05-2008	27769853	4792	Rookgranaten	VS	Israël	Schiphol
17-06-2008	27808727	147	Ontstekingsmechanismen	VS	Israël	Schiphol
18-06-2008	27808727	147	Ontstekers	VS	Israël	Schiphol
20-06-2008	27840922	360	Ontstekingsmechanismen	VS	Israël	Schiphol
26-06-2008	27853080	4000	Ontstekingsmechanismen	VS	Israël	Schiphol
24-07-2008	27982786	6800000	Slaghoedjes	VS	Israël	Schiphol
25-07-2008	27985866	350	Ontstekers	VS	Israël	Schiphol
25-07-2008	27985858	450	Ontstekers	VS	Israël	Schiphol
01-08-2008	melding	1	Warmtebeeldcamera	Colombia	Israël	Schiphol
01-08-2008	melding	14	11 Modellen van geleide projectielen + 1 model mini-UAV + 2 pilotenhelmen met nachtzichtgoggles (retour van Air Show)	Colombia	Israël	Schiphol
11-08-2008	28039034	17000	Ontstekingsmechanismen	VS	Israël	Schiphol
28-08-2008	28083661	24	Raketmotoren (UN 0186) en toebehoren F-16.	VS	Israël	Schiphol
08-09-2008	28123035	1500	Delen van munitie (Piston Actuators)	VS	Israël	Schiphol
08-09-2008	28123051	2912	Ontstekers	VS	Israël	Schiphol
08-09-2008	28123043	3	Ontstekingsdelen	VS	Israël	Schiphol
08-09-2008	28118783	8000000	Slaghoedjes	VS	Israël	Schiphol
08-09-2008	28021690	5000000	Slaghoedjes	VS	Israël	Schiphol

³ Indien bij een melding een nummer vermeld staat, vallen de betrokken goederen niet alleen onder het Besluit strategische goederen (Bsg), maar ook onder de Wet wapens en munitie (Wwm) en is er een consent voor het doen binnenbrengen aangevraagd. Het nummer betreft dan het nummer van het desbetreffende consent. De consentaanvraag wordt dan tevens als melding in het kader van het Bsg geregistreerd.

Vergunningen (doorvoer naar Israel 2008)

Datum	Nr aanvraag	Aantal	Goederen	Land van herkomst	Land van bestemming	haven / luchthaven
06-11-2008	28260334	2	UAV (onbemande vliegtuigen)	Colombia	Israël	R'dam

Meldingen (doorvoer uit Israel 2008)

Datum	Nr / melding	Aantal	Goederen	Land van herkomst	Land van bestemming	haven / luchthaven
05-03-2008	27633331	1	Dummy op afstand bedienbaar wapensysteem (RCWS)	Israël	Spanje	Schiphol
07-03-2008	27628974	292	Patronen	Israël	VS	Schiphol
07-03-2008	27628958	92	Patronen	Israël	VS	Schiphol
19-03-2008	27652689	10	Ontstekingsmechanismen	Israël	VS	Schiphol
28-03-2008	27666434	360	Signaalpatronen	Israël	VS	Schiphol
08-04-2008	27685471	400	Delen van pistoolmitrailleurs	Israël	VS	Schiphol
07-05-2008	melding	2	UAV (onbemande vliegtuigen)	Israël	Colombia	R'dam
20-05-2008	27757324	100	Mortiergranaten 120mm	Israël	Oostenrijk	Schiphol
21-05-2008	melding	1	UAV (onbemand vliegtuig) met toebehoren	Israël	VAE	Schiphol
23-07-2008	27956319	25537	Delen van munitie	Israël	VS	Schiphol
25-07-2008	27985823	1196	Hulzen	Israël	VS	Schiphol

Vergunningen (doorvoer uit Israel 2008)

Datum	Nr aanvraag	Aantal	Goederen	Land van herkomst	Land van bestemming	haven / luchthaven
08-09-2008	28075731	1	Kogelgeweer + 2 magazijnen	Israel	Trinidad en Tobago	Schiphol
08-09-2008	28075758	1	Vizier	Israel	Trinidad en Tobago	Schiphol
22-09-2008	28088302	1004	Lithium batterijen t.b.v. militaire communicatiesystemen	Israël	Rwanda	Schiphol

3

Bent u, gezien de huidige oorlog in Gaza waarin Israël is verwikkeld, bereid om beter toezicht uit te oefenen op de doorvoer van militaire goederen naar Israël, gebruik makend van de juridische mogelijkheid om een ad hoc vergunningsplicht op te leggen voor het toetsen van doorvoer van militaire goederen aan de EU-wapenexportregels? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Met het inwerking treden van de wettelijke aanscherping van de doorvoercontroles per 1 augustus 2008 is een kader gecreëerd waarin de doorvoer van militaire goederen via Nederlandse havens en luchthavens die niet of niet als vanzelfsprekend al een adequate toetsing heeft doorstaan bij de uitvoer uit het land van herkomst, alsnog in Nederland langs de lat van het Europese

Gemeenschappelijke Standpunt ter zake (de voormalige EU-gedragcode) gelegd wordt.

De doorvoer van militaire goederen die vóór uitvoer al door een van de bondgenoten van Nederland op adequate wijze getoetst werd en dus voorzien is van een uitvoer- of doorvoervergunning van een partner uit de EU/NAVO+ groep van landen, is op basis van het Besluit strategische goederen vrijgesteld van die vergunningplicht. Alle bondgenoten beschikken immers over een deugdelijk wapenexportcontrolesysteem. In dat licht is het niet wenselijk dat Nederland de wapenexporttoets van de genoemde landen nog een keer overdoet.

Deze goederen zijn wel onderworpen aan een meldplicht. Daardoor is het voor iedereen zichtbaar welke wapentransacties via Nederlandse havens of luchthavens dan wel anderszins hun logistieke weg via Nederlands grondgebied vinden. De ad hoc vergunningplicht, die sinds de aanscherping van de doorvoerregels enkel nog relevant is voor de van bondgenoten afkomstige transacties, wordt alleen ingezet als er geen geldige uitvoervergunning van een van die bondgenoten overgelegd kan worden of als de verdere transportroute van een doorvoering niet overeenkomt met de in zo'n vergunning vermelde bestemming.

Het toezicht op de doorvoer van militaire goederen over Nederlands grondgebied is daarmee naar het oordeel van de regering afgestemd op de wens van Nederland om zowel een aantrekkelijke logistieke schakel in de wereldhandel te zijn als een betrouwbare en transparante speler op het gebied van de controle op de handel in militaire goederen. Voorkomen dient immers te worden dat de gunstige economische positie misbruikt wordt voor de logistieke verwerking of zelfs afwikkeling van allerhande ongecontroleerde wapentransacties.

4

Kunt u de Kamer zo spoedig mogelijk het achterstallige overzicht sturen van alle doorvoer van militaire goederen via Nederlands grondgebied in de eerste helft van 2008? Bent u tevens bereid het overzicht van de doorvoer van militaire goederen via Nederlands grondgebied over geheel 2008 zo spoedig mogelijk naar de Kamer te sturen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ja. De gegevens over de doorvoermeldingen in de eerste helft van 2008 zullen naar het zich laat aanzien begin februari gepubliceerd worden. De gegevens over de tweede helft van 2008 zullen nog voor de zomer op de website www.exportcontrole.ez.nl geplaatst worden. Reden waarom publicatie met enige vertraging geschiedt is dat de zorgvuldigheid vergt dat commercieel vertrouwelijke gegevens voor openbaarmaking gecontroleerd en geneutraliseerd worden. Daarnaast wordt door mij, hoewel transparantie in de loop der jaren zeker een van de kernactiviteiten en dus prioriteiten van de exportcontrole is

geworden, absolute prioriteit gegeven aan een gedegen en verantwoorde exportcontrole zelf.

**Directoraat-Generaal
Betrekkingen**
Directie Handelspolitiek &
Globalisering

Ons Kenmerk
BEB/HPG / 9025852

(w.g.) drs F. Heemskerk
Staatssecretaris van Economische Zaken